

Planinitiativ

(Jf. pbl § 12-8, forskrift om behandling av private forslag til detaljregulering etter pbl, og prop. 149 L)

Planinitiativ for Fv. 450, Byrkjedal, vegutbedring planid - 202302

Utarbeidet av Rogaland fylkeskommune

Datert 22.08.2023

Ansvarlige

Fagkyndig	Firma	Rogaland fylkeskommune
	Kontaktperson	Planleggingsleder Torbjørn Bygdevoll Laursen
	E-post	Torbjorn.bygdevoll.laursen@rogfk.no
	Telefon	986 61 283
Forlagstiller	Firma	Rogaland fylkeskommune
	Kontaktperson	Prosjektleder Matthew Millington
	E-post	Matthew.millington@rogfk.no
	Telefon	90599929
Hjemmelshaver	Navn	Rogaland fylkeskommune m.fl.
	E-post / Telefon	

Eventuelt andre relevante opplysninger

Saken finansieres av restmidler fra Gjesdalspakken, jf. sak i fylkestinget 25.04.2023.

Informasjon om planinitiativet

Jf. forskrift om behandling av private forslag til detaljregulering § 1.

1 Formålet med planen (Jf. § 1 andre ledd bokstav a)

Planinitiativet gjelder igangsetting av arbeid med reguleringsplan for vegutbedring på Fv. 450 Hunnedalsvegen ved Byrkjedalstunet. Hensikten med prosjektet er å øke trafikksikkerheten på strekningen ved å utvide bredden på kjørebane og vegens sidearealer. Utbedringen vil bedre siktforhold på hele strekningen. Dette er en strekning som ikke har tilfredsstillende siktforhold i dag, og kjøreopplevelsen vil bli tryggere for alle typer kjøretøy.

Fremtidig arealformål vil i hovedsak være kjørevei og annen veggrunn

Planinitiativet tar utgangspunkt i et forprosjekt, hvor det ble vurdert to alternative løsninger for vegutbedringen. Rapporten fra forprosjektet er vedlagt planinitiativet. Rogaland fylkeskommune har valgt å gå videre med utgangspunkt i alternativ 2, som best løste målet for vegutbedringen. I dette alternativet utvides vegen nordøstover og unngår større inngrep i fjellet nært Byrkjedalstunets innvendige fjellhall. Vi vil arbeide videre med dette alternativet, som også innebærer muligheter for en bedre massebalanse

2 Planområdet og omgivelsene (Jf. § 1 andre ledd bokstav b)

Planavgrensning og lokalisering

Prosjektområdet ligger langs fv. 450 Hunnedalsvegen, ved Byrkjedal i Gjesdal kommune. Avstand til kommunesenteret Ålgård er ca. 30 km, og til Sandnes sentrum litt under 50 km, begge i vestlig retning. Østover er det ca. 40 km til Sirdal i Agder fylke.

Figur 1: Oversikt over planområdets plassering i regionen (Google Maps 2023)

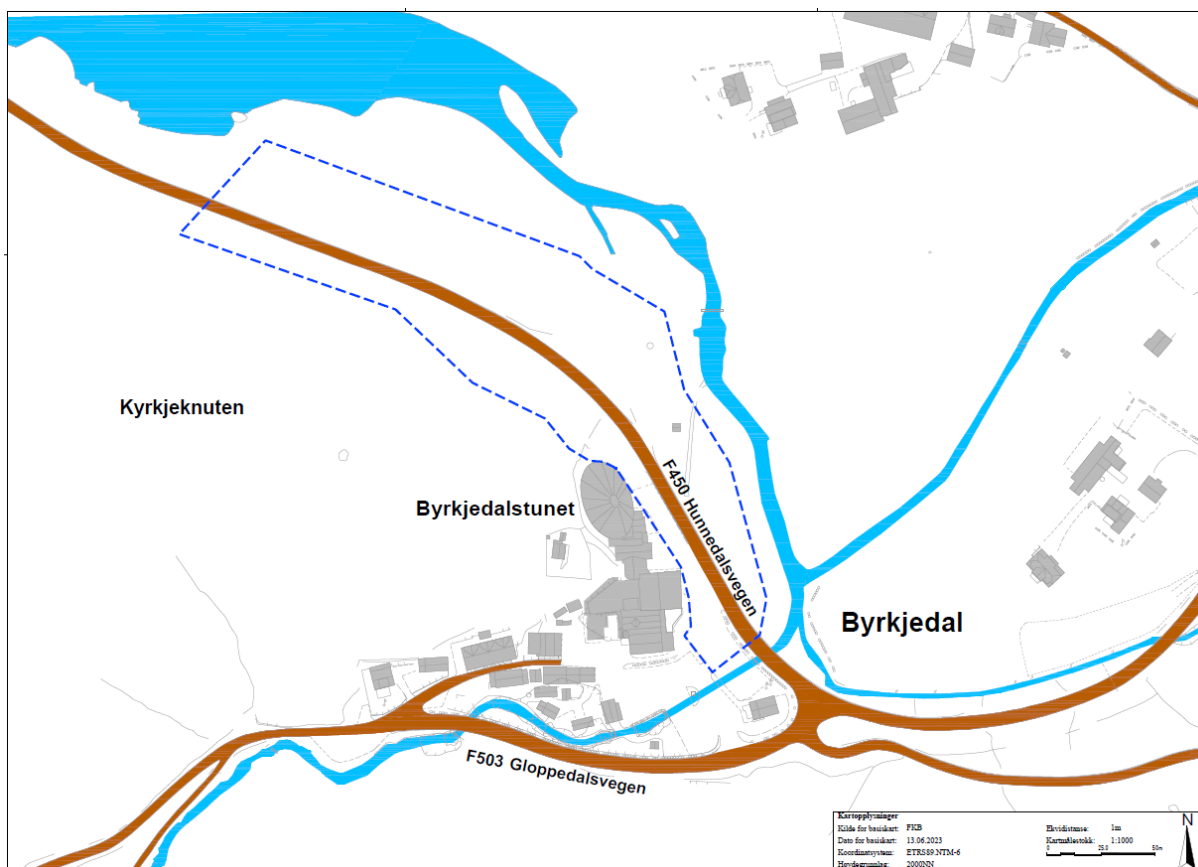
Vegstrekningen som ønskes utbedret er nordvest for vegkrysset i Byrkjedal (retning Gilja), og i nærhet til bygningsmasse og avkjørsel til Byrkjedalstunet. Strekingen er ca. 350 meter lang.

Figur 2: Utbedringsområdet Fv 450 retning Gilja

Figur 3: Utbedringsområde retning Byrkjedalstunet

Figur 4 Varslet plangrense markert med stiptet blå strek. Selve planforslaget vil sannsynligvis omfatte et mindre område. Elva Stølsbekken og Byrkjedalsvatnet i lys blå, veier i brunt og bygninger i grått.

Beskrivelse av planområdet

Arealene langs vegstrekningen *innenfor varslet plangrense* omfatter hovedsakelig fjell og vegskråninger, innmarksbeite, skog, fulldyrka jord, elver, næring, traktorvei, parkeringsareal og avkjørsler. Planområdet innbefatter ikke bygningsmassen til Byrkjedalstunet. Terrenget på innsiden (mot vest) av veien, ved bygningen «Ovalen», tilhørende Byrkjedalstunet, skråner oppover utenfor planområdet videre mot Kyrkjeknuten (300 moh.) og videre mot Helgjefjellet (ca. 850 moh.). På yttersiden/østsiden av vegen skråner terrenget nedover mot jorder og elva Stølsbekken, stedvis understøttet av mur, mens vegen midt i svingen skjærer seg gjennom fjellskråningen, med fjellskjæring på begge sider. Starten for vegutbedringen antas å ligge rett utenfor bygningen Ovalen, og her ligger veien på ca. 200moh.

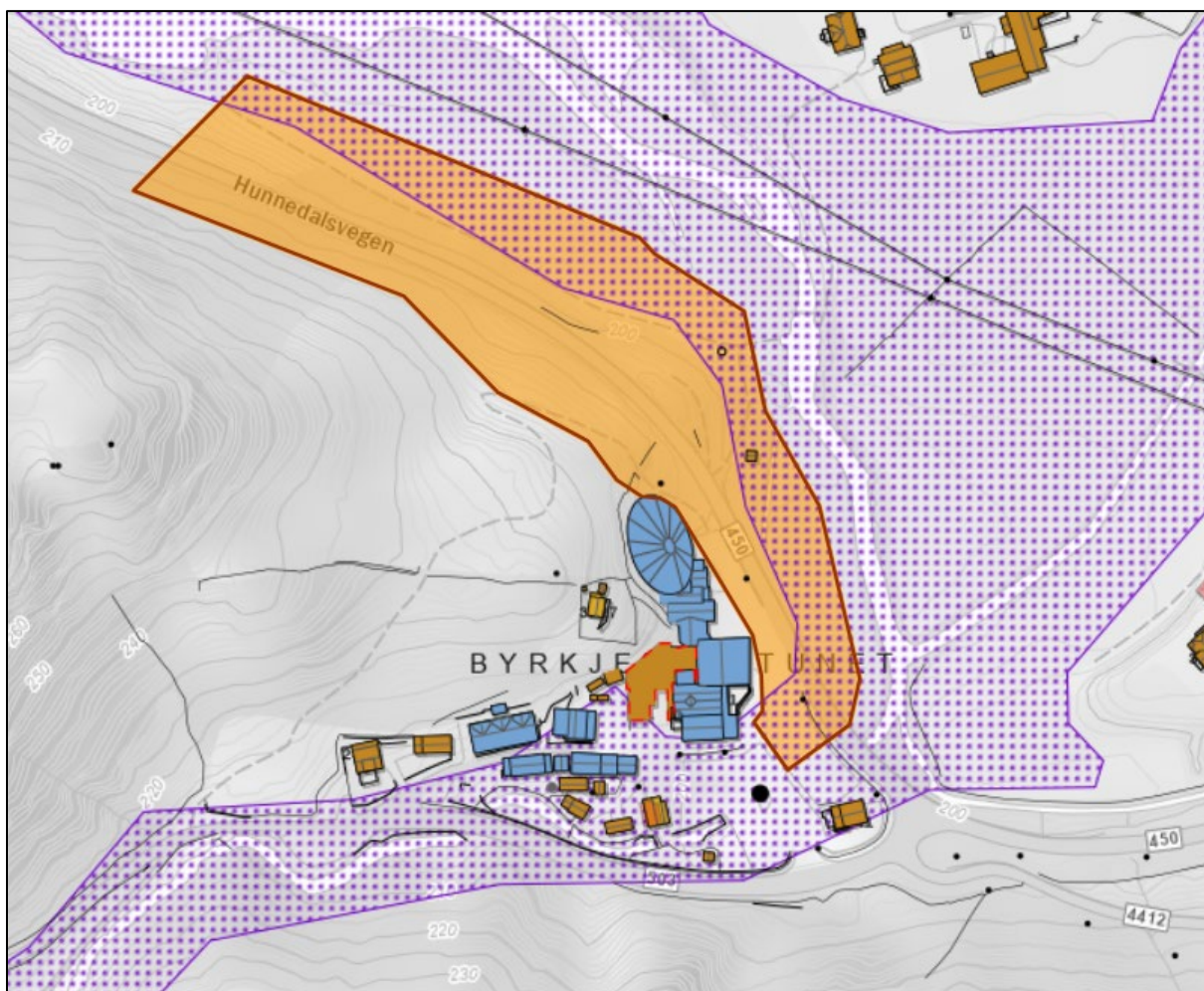
Rogaland fylkeskommune står som eier av dagens fylkesvei, samt noen tilliggende arealer ved Byrkjedalstunet. Ellers er det hovedsakelig en grunneier (Gnr. 67 bnr. 11 og 15) som berøres av tiltaket. Det kan bli mindre inngrep (ved noe av uteområdet) til Byrkjedalstunet, permanent eller midlertidig.

Figur 5: Arealressurskart og eiendomsgrenser med gnr./bnr. (Temakart Rogaland 2023)

Landskapstypen i Byrkjedal, rundt planområdet består av elvedaler med bratte fjellsider og urer, karakterisert ved at tre daler med hver sine elver møtes. Byrkjedal utgjør et møtepunkt for flere ferdselsårer, fra lang tid tilbake. Byrkjedal er i dag et viktig stoppested og knutepunkt, spesielt for helgeutfart, turister og ferierende.

Elvene ved planområdet kan gjøre deler av planområdet utsatt for flom, som vist i figur 6.

Figur 6: Aktsomhetsområde for flom (lilla prikker) i Byrkjedal overlapper delvis med varslet plangrense (orange). (NVE Aktsomhetskart flom, hentet fra Temakart Rogaland)

Det er gjort en enkel analyse av flomforholdene i området, basert på karttjeneste fra NVE. Veien ligger på 204 moh. mens maksimal flomvannstand er 198.5 moh. Innenfor varslet plangrense er det ingen bygninger i aktsomhetsområdet. Deler av området ned mot elva innenfor varslet plangrense er innenfor fareområdet. Dette må utredes og hensyntas videre. Maksimal vannstandsstigning i Stølsbekken, som ligger på nedsiden av planområdet, er 4-5 meter. For bekken gjennom vannhjulet på tunet og under parkeringsplassen på Byrkjedalstunet, er den på 3-4 meter (NVE WMS).

3 Plansituasjon og føringer (Jf. § 1 andre ledd bokstav g)

Ev. forholdet til overordna planer og føringer

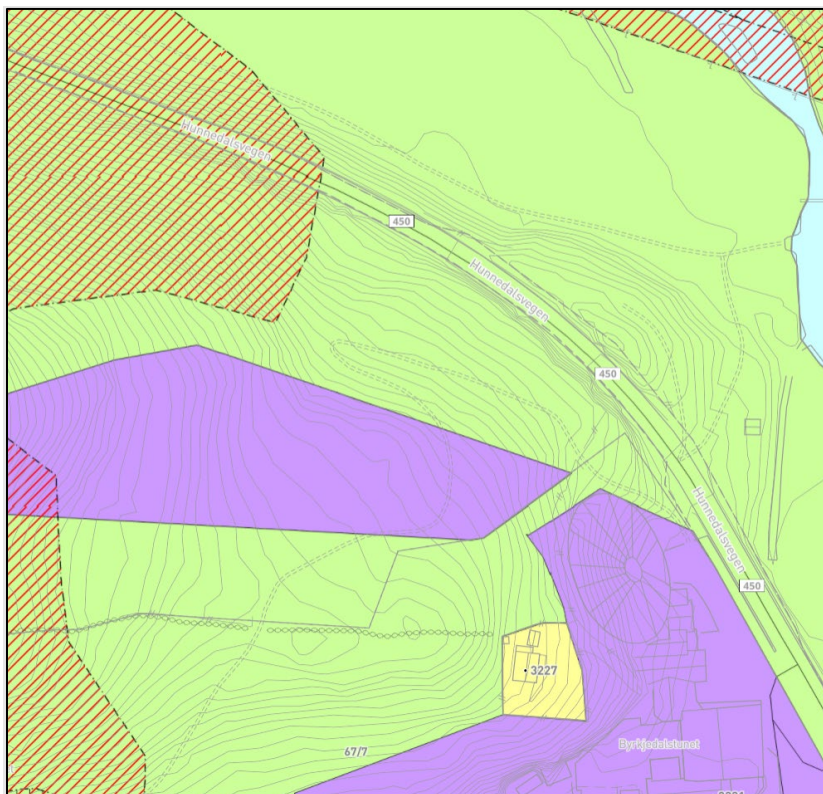
Overordnet mål i Nasjonal transportplan 2022-2033 er et «effektivt, miljøvennlig og trygt transportsystem i 2050». For styring av ressursbruken er det utviklet fem mål – hvor nullvisjon for drepte og hardt skadde, enklere reisehverdag og økt konkurransevne for næringslivet – er mest relevante for dette veiutbedringsprosjektet. I dette ligger også Regjeringens mål om en ønsket opprustning av fylkesveinettet (Samferdselsdepartementet, 2021).

Regionalplan for Jæren og Søre Ryfylke 2020-2050 samordner bolig-, areal- og transportplanlegging i 10 kommuner, heriblant Gjesdal. Spesielt relevant for utbedringsprosjektet i Byrkjedal er her «Transportsystemet utformes for å fremme trafiksikker atferd og redusere konsekvenser av menneskelige feil.» (Rogaland fylkeskommune, 2020)

I Regionalplan for kulturmiljø 2023-2035 er Byrkjedalstunet vurdert som kulturmiljø av regional interesse. Tunet er et godt eksempel på hvordan kulturminner og kulturarv med gammel bebyggelse og historie kan være en ressurs i lokal og regional næringsutvikling.

Forholdet til gjeldende kommuneplan

Varslet plangrense ligger i hovedsak som landbruks-, natur og friluftsområde (LNFR) i gjeldende kommuneplan (2019-2030). Det er mulig noe av næringsarealet til Byrkjedalstunet vil inngå i planforslaget. Dette vil avklares nærmere i planprosessen. Veiutvidelsen vil foregå videre inn i LNFR-område. Figuren viser avstand til næringsarealet tilknyttet Byrkjedalstunet (lilla), LNFR-området (lys grønt) og hensynssone fare for ras (rød skravur)

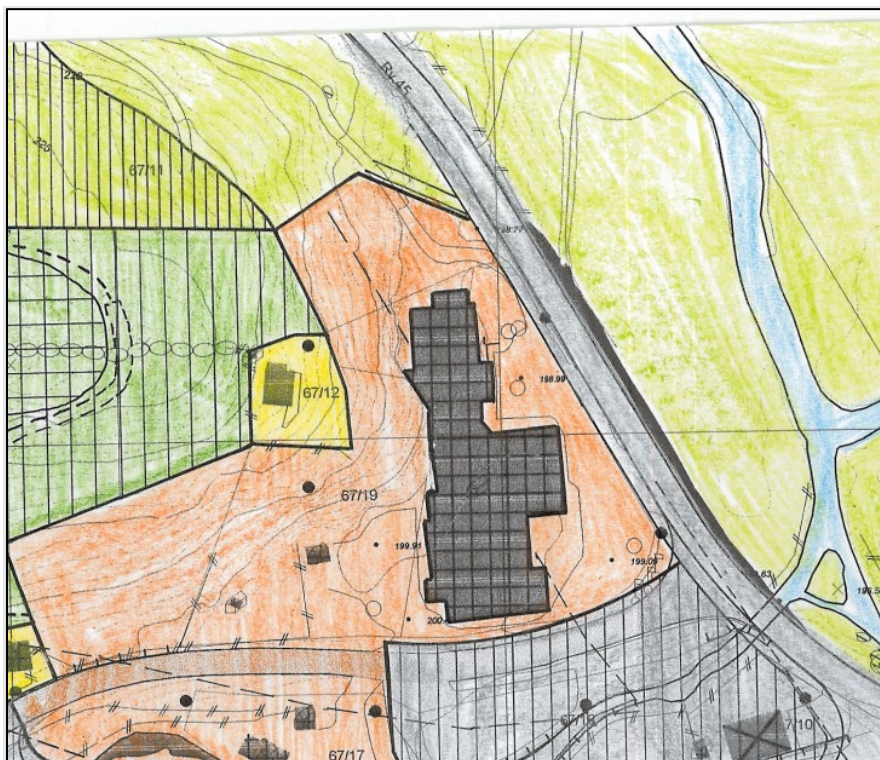

Figur 7: Utsnitt gjeldende kommuneplan arealdel (vedtatt 2019) Gjesdal Norkart (arealplaner.no)

Forholdet til eventuelle reguleringsplaner og retningslinjer

Deler av Byrkjedal og Gloppedalsura er omfattet av eldre reguleringsplan fra 1991 (1122_19910002). Her er området ved Byrkjedalstunet (hotell, butikk og restaurant) regulert til næring, med tilhørende parkeringsformål som kan berøres av vegutbedringen. Det er regulert enkelte boligtomter bak hotellet, men disse antas

Figur 10: Området ved Byrkjedalstunet i reguleringsplanen fra 1991 (Gjesdal kommune).

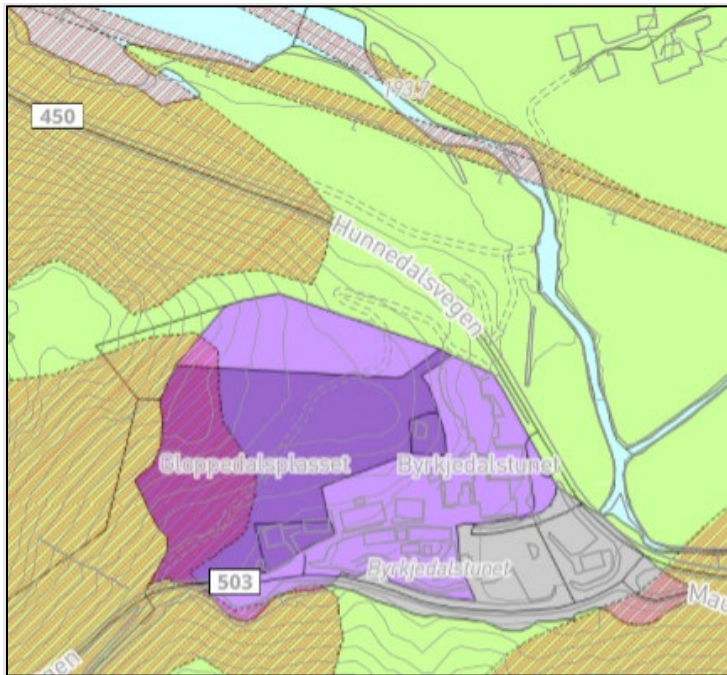
Pågående arbeid med ny kommuneplan

I rullering av kommuneplanens arealdel arbeides det med justering av grenser og retting av feil i næringsområdet til Byrkjedalstunet. Her oppgis det også at hele Byrkjedal er registrert som del av «Vakre landskap i Rogaland», med høy landskapsverdi. «Området er imidlertid ikke vernet med hjemmel i naturvernloven, og er ikke registrert med vernestatus i Miljødirektoratets oversikt.» (Vurdering av arealbruk rundt Byrkjedalstunet 5.1.23, Gjesdal kommune)

Figur 11 viser forslaget til ny kommuneplan.

Varslet plangrense for vegutbedringen ligger i hovedsak som et LNFR-område, i både gjeldende kommuneplan, og i forslag til ny kommuneplan. Slik forslag til ny kommuneplan (arealdel) foreligger per i dag, antas det at endringene ikke vil påvirke dette veiprojektet.

Figur 11: Gjeldende planforslag for ny kommuneplan (KPA). Næringsarealet til Byrkjedalstunet er utvidet og blitt mer helhetlig mot fylkesvegen. 2023-2035 Gjesdal kommune. arealplaner.no

4 Kort presentasjon av prosjektet/ planidéen

(Jf. § 1 andre ledd bokstav c, d og e)

Strekningen ved Byrkjedalstunet har smal og uoversiktlig sving nært både vegkryss og avkjørsler til godt besøkt spise, handels- og overnattingssted. Vinterstid er det særlig vanskelig med passasje på vegstrekningen når brøytebil møter på personbiler, og et enda større problem når personbiler/trafikanter møter tyngre kjøretøy. Om vinteren danner det seg store mengder med is i fjellsiden, som igjen gjør veien enda smalere. Det er også dårlig sikt i området.

Vegstandard

Dagens vei utbedres slik at den får en tilfredsstillende standard. Løsningen skal være trafikk sikker og kostnadseffektiv.

Grunnforhold

Befaring gjort i forprosjektet, viser at dagens fylling som understøtter vegen er for bratt. Observert sig og oppsprekking av vegbanen vil trolig vedvare. Prøveboring viser at noen masser må skiftes ut ved etablering av slakere helling.

Masser

Det vil være aktuelt med både utskifting av masser og tilførsel av nye masser i prosjektet. Massebalansen vil kartlegges i planfasen. Prosjektet vil stille krav til massehåndteringsplan.

5 Virkninger på omgivelsene (Jf. § 1 andre ledd bokstav b og f)

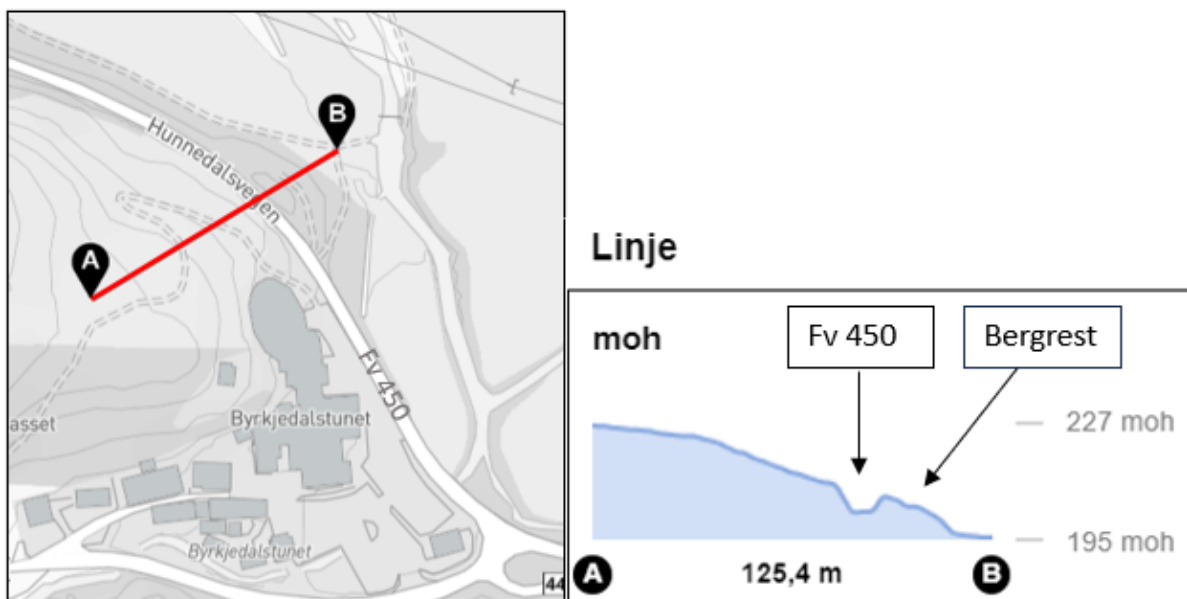
Beskriv tiltakets virkning på, og tilpasning til, landskap og omgivelser

Utarbeiding av planforslag innebærer utføring av lovpålagte utredninger om gjennomførbarhet for valgt løsning, samt tilpasning til og virkninger på omgivelse. Dette inkluderer en mengde standardfag, samt utredninger nødvendige pga. planområdet og omgivelsenes beskaffenhet. Det vil jobbes tverrfaglig for å finne løsninger som oppnår prosjektets målsetninger på en skånsom måte.

Landskap

Det vil kunne være aktuelt å ta bort en mindre bergrest fra dagens fjellskjæring på utsiden av svingen. Landskapet vil da åpnes opp mot jordet nedenfor, elva og dalen innover. For eksisterende fjellskjæring på innsiden av veien kan det være aktuelt å renske og jevne ut enkelte partier. Det planlegges en fylling som understøtter breddeutvidelsen av vegen.

En utbedring av dagens veg må tilpasses stedlige omgivelser og gi minst mulig konsekvenser og inngrep, spesielt ift. naturmiljøet og jordbruk

Figur 12: Dagens terrengprofil i svingen rett nord for Byrkjedalstunet, markert som rød linje mellom A og B. Ramme til høyre viser høyder i landskapet med fjellskjæring på hver side av fylkesvei 450 (Hunnedalsveien). (Temakart Rogaland).

Jordbruksareal

Det vil sannsynligvis bli behov for inngrep i jordbruksareal. Forprosjektet estimerte at 1200 m² dyrkbar matjord kan bli berørt. Arealbehovet vil konkretiseres i planprosessen.

Trafikkforhold

En mer oversiktlig sving gjennom breddeutvidelse av kjørefelt og sidearealer vil bidra til økt trafikksikkerhet og framkommelighet.

Trafikkavvikling i anleggsfasen

I anleggsperioden vil trafikkavvikling være et viktig tema av hensyn til gjennomfart og næringsvirksomheten. Temaet vil utredes i planprosessen. Målet er å holde vegen åpen, med ev. kortere stengning/lysregulering.

Kulturminner

Vår vurdering er at det er lite potensial for funn (som også var Asplan Viak sin vurdering i forprosjektet). Men endelig avgjørelse har Seksjon for kulturarv, og det vil bli i løpet av planperioden.

Næringsvirksomhet

Byrkjedalstunet er et populært møtested med kafe/restaurant. Det tilbys og overnatting og opplevelser rundt et bygdetun, med særegen butikk også rettet mot turisme. En større fjellhall brukes for store arrangement. Driften og besøkende vil dra nytte av bedre og sikrere trafikkforhold.

Under byggeperioden vil støy fra anleggsarbeidet og trafikkavvikling kunne være utfordringer som vil kunne berøre driften av Byrkjedalstunet.

6 Samfunnssikkerhet – risiko og sårbarhet (Jf. § 1 andre ledd bokstav i)

Er det spesielle utfordringer i forhold til samfunnssikkerhet, risiko og sårbarhet?

Følgende temaer vil bli vurdert og kommentert gjennom ROS-analysen som følger prosjektet:

- Flom: Deler av prosjektområdet ligger i flomutsatt område
- Ras og steinsprang: Hendelser med steinsprang og nedfall av is er registrert
- Virksomhet med fare for brann og eksplosjonsfare, samt utslipp
- Trafikksikkerhet: Prosjektet vil gi bedre trafikksikkerhet gjennom breddeutvidelse av både kjørefelt og sidegrøfter, som gir forbedret sikt og tryggere møter med motgående trafikk.
- Risiko for søl og utslipp, samt sprengstein ved arbeid nært vassdrag – hensynet til biologisk mangfold, og mulig gyteområde anadrom fisk.
- Håndtering av overvann i anleggsfase og driftsfase– nærhet til vassdrag
- Forurensning (støy og luft)
- Hensyn til Byrkjedalstunet ang. støy i byggeperioden
- Trafikkavvikling /passasje for nødetater, kollektivtrafikk og annen trafikk i anleggsperioden
- Kultur, historiske veier og bygningsmasses på Byrkjedalstunet
- Massehåndtering: Spredning av forurensede masser, behov for tilstrekkelig areal for midlertidig lagring.
- Klimautslipp ved transport og mulighet for gjenbruk av masser
- Avkjørsler, krav fra offentlige myndigheter og ønsker fra grunneiere

7 Konsekvensutredning (Jf. § 1 andre ledd bokstav l)

Krever planen konsekvensutredning og ev. utarbeidelse av planprogram?

(Jf. forskrift om konsekvensutredninger [§ 6](#) og [§ 8](#)).

Planen er vurdert til ikke å kreve konsekvensutredning av både Gjesdal kommune og Rogaland fylkeskommune, se vedlegg. Alle konsekvenser og virkninger på omgivelsene skal likevel beskrives som en del av planbeskrivelsen. Dette innebærer vurdering av tiltakets påvirkning på landskap, naturmangfold, friluftsliv og kulturminner.

8 Planprosessen og samarbeid/medvirkning (Jf. § 1 andre ledd bokstav h, j og k)

Er det vesentlig interesser som berøres av planinitiativet?

Fylkeskommunen vurderer prosjektet til å ha begrenset påvirkning på naturmiljø, landbruk, kulturinteresser og næringsinteresser. Virkninger av planforslaget vurderes og beskrives i planbeskrivelsen.

Hvilke berørte offentlige organer og andre interesserte som skal varsles om planoppstart?

Statsforvalteren, Rogaland fylkeskommune, Lyse (strøm + fiber), Telenor og øvrige kabeletater, Kulturarv, Gjesdal kommune, NVE, Statens vegvesen, Dirdalselvas fellesforvaltning SA, Gjesdal Bondelag, Rogaland brann og redning IKS, SVV. Sven Gilje Høiland, D. Øvstebø Eiendom AS, Bjørn Olav Byrkjedal

Omtal prosesser for samarbeid og medvirkning fra berørte fagmyndigheter, grunneiere, festere, naboer og andre berørte

Forslagsstilleren vil følge krav til varsling og medvirkning som fastsatt i §12 av Plan- og bygningsloven. Berørte grunneiere håndteres underveis og det inngås avtaler om erstatning for tapt areal før oppstart av byggearbeidet.

Vedlegg

Vedlegg #1: Vurdering av KU-krav – Rogaland fylkeskommune

Vedlegg #2: Vurdering av KU-krav – Gjesdal kommune

Vedlegg #3: Breddeutvidelse for fv 450 Byrkjedal – Forprosjekt

Vedlegg #4: Kart over varslet plangrense